Fintables

Etilen-nafta makası son dönemde neden yükseliyor?

18.11.2026

Son dönemde etilen-nafta makasında artış görülüyor. 2024 ortalaması 175 dolar olan etilen-nafta makası 20 Eylül haftasında 320 dolara ulaştı. En yüksek makas 6 Eylül haftasında 333 dolarla olurken, en düşük makas 5 Temmuz haftasında 72 dolar olarak kaydedildi. Yazımızda, etilen-nafta makasının ne olduğuna ve neden son dönemde yükseliş gösterdiğine odaklanmak istiyoruz. Etilen-nafta makası verilerine Petkim Faaliyet Verileri üzerinden erişebilirsiniz.

Etilen-nafta makası, petrokimya endüstrisinde kullanılan iki önemli hammadde arasındaki fiyat farkını ifade ediyor. Etilen, çeşitli petrokimya ürünlerinin (plastikler, polietilen, polipropilen gibi) üretiminde kullanılan ana maddelerden biri. Nafta ise genellikle ham petrol rafinasyonunun bir yan ürünü olarak ortaya çıkar ve petrokimya tesislerinde etilen ve diğer kimyasalları üretmek için kraking işleminde hammadde olarak kullanılıyor. Yüksek bir makas, etilen üreticilerinin naftayı işleyip etilen üreterek daha yüksek kâr elde ettiklerini, düşük bir makas ise kârlılığın düştüğünü gösteriyor.

Etilen Nedir: Naftanın kraking yöntemi ile parçalanması sonucu elde edilen etilen aynı zamanda eten olarak da bilinen ethylene (C2H4), yanıcı, renksiz, az kokulu, karbon ve hidrojen bileşiği bir gazdır. Petrokimya sektöründe etilen üretiminde nafta hammadde olarak kullanılmaktadır. Etilen, petrokimyasal üretimin en temel yapı taşıdır ve "petrokimya endüstrisinin omurgası" olarak adlandırılır. Özellikle polietilen (PE) üretiminde kullanılır. Polietilen, dünya çapında en çok kullanılan plastiklerden biridir. Bunun yanında; etilen, PVC, etilen oksit, etilen glikol gibi birçok kimyasal maddenin üretiminde de kullanılır. Bu kimyasallar, ambalajlama, inşaat, otomotiv ve tekstil gibi envai çeşit sektörlerde yaygın şekilde yer alır.

Nafta Nedir: Ham petrolden elde edilen hafif bir hidrokarbon karışımıdır ve petrokimya endüstrisinde önemli bir hammaddedir. Rafinerilerde ham petrolün damıtılması sonucu üretilir. Petroldeki karbon zincirlerinin uzunluğuna göre farklı türleri var olup Etilen'in hammaddesidir.

Nafta Fiyatları Nelere Bağlıdır?

Ham petrol fiyatları, doğalgaz fiyatları, rafineri kapasiteleri gibi etkenler nafta fiyatı üzerinde ana etkenlerdir. 2022 yılında Rusya-Ukrayna savaşının başlamasıyla beraber Brent petrol fiyatlarındaki yükseliş nafta fiyatının artmasında etkili olmuştur. Nafta fiyatını etkileyen etkenlerden diğeri de nafta ürününe olan talep ve etilen üretmek için kullanılan hammaddelerin fiyatının seyridir. Nafta, ham petrolün rafine edilmesiyle elde edilen bir yan üründür, dolayısıyla petrol fiyatlarındaki değişiklikler nafta fiyatlarını doğrudan etkiler. Rafinerilerin kapasitesi ve operasyonel durumları, nafta arzını etkileyebilir. Ayrıca, küresel nafta talebindeki değişiklikler de fiyatlar üzerinde belirleyici rol oynar. Doğalgaz gibi alternatif hammaddeler de nafta talebini etkileyebilir. Doğalgazın petrokimya endüstrisinde kullanımı arttıkça nafta talebi azalabilir, bu da fiyatları aşağı yönlü baskılar.

Etilen Fiyatları Nelere Bağlıdır?

Etilen fiyatlarını etkileyen unsurlar arasında, Brent petrol fiyatı(hammadde nafta fiyatı), doğalgaz fiyatı, plastik ambalaj sanayiinde arz yer almaktadır. Etilen üretimi için kullanılan nafta ve doğalgaz fiyatlarındaki artışlar, etilen maliyetlerini artırabilir. Ancak, doğalgaz, etilen üretiminde bir alternatif hammadde olarak da kullanıldığından, doğalgaz fiyatlarındaki değişimler, naftaya olan talebi ve dolayısıyla etilen üretim maliyetlerini etkileyebilir. Etilen, plastik endüstrisinin temel ham maddelerinden biridir. Polietilen gibi yaygın kullanılan plastiklerin üretiminde kullanılır. Dolayısıyla, plastik talebindeki artış veya azalış, etilen fiyatlarını doğrudan etkiler.

Etilen-nafta makası son dönemde neden yükseliyor?

18.11.2026

Rusya-Ukrayna savaşı gibi jeopolitik olaylar, petrol ve doğalgaz arzını etkileyerek fiyat dalgalanmalarına neden olabilir. 2022 yılında savaş nedeniyle petrol ve doğalgaz fiyatlarındaki artış, etilen fiyatlarının da yükselmesine neden olmuştur. Etilen ihraççısı önemli oyuncuların başında Suudi Arabistan (Saudi Aramco), ABD, Katar, Güney Kore gibi ülkeler öne çıkarken, ithalat tarafında toplam talebin %28'ini oluşturan Çin'in ardından Hindistan, Avrupa Birliği ve Japonya gelmektedir. Arz tarafında takip edilmesi gereken en büyük alıcı pozisyonunda bulunan Çin'in iç talebi, buradaki durgunluk arz fazlasına yol açacağından ötürü etilen fiyatlarında düşüşe işaret eder. Çin'in son zamanlarda iç talebi canlı tutmak için attığı adımları göz önünde bulundurursak; buradaki hareketliliğin etilen fiyatlarına pozitif yansımasını bekleyebiliriz. Buna ek olarak plastik sektör rakamlarının büyüme/küçülme göstergelerinin etilen fiyatı üstünde pozitif/negatif etkisi de mevcuttur.

Bir diğer fiyat etkeni olan doğalgaz, etilenin alternatif üretiminin hammaddesi olarak öne çıkmaktadır. Rusya-Ukrayna savaşından ötürü doğalgaz ve petrol fiyatlarının yükselişi etilen fiyatlarını arttırmıştır. Pandemi çıkışındaki talep patlaması ve söz konusu savaş, etilen fiyatlarının yükselmesine sebep olmuştur. Statista, 2023 yılında 712 milyar dolar olan plastik sektörünün global büyüklüğünün, 2033 yılında 1 trilyon 50 milyar dolara ulaşacağını beklemektedir. Bu veri, sektörün 10 sene içerisinde global ölçekte %47 büyüme, CAGR %3.93 potansiyeli olduğunu göstermektedir.

Makasın (Fiyat Farkı) Artmasının Etkisi

2024'ün başında etilen fiyatlarının %30,95 oranında artmasına karşın, nafta fiyatları sadece %3,98 artış gösterdi. Bu büyük fiyat farkı, petrokimya şirketleri için kârlılık açısından olumlu bir gelişme olarak karşımıza çıkıyor. Etilen fiyatlarındaki artış, özellikle son üç ayda %23,48 seviyesinde gerçekleşti. Etilen üretim maliyetinin ana kalemlerinden biri olan nafta fiyatlarının bu kadar düşük artış göstermesi, şirketlerin maliyetlerini sabit tutarken nihai ürün fiyatlarını artırabilmelerine olanak tanıdı. Bu makasın genişlemesinin temel nedenleri arasında etilen talebindeki güçlü artış ve petrokimya ürünlerine olan küresel talebin sürekli yükselmesi yer almaktadır. En büyük tüketici Çin'in tüketimi canlı tutmaya yönelik teşvikleri ile beraber etilene olan talebin canlı kalmaya devam edeceğini söylemek yanlış olmayacaktır.

Bu raporda yer alan her türlü bilgi, değerlendirme, yorum, istatistiki şekil ve bilgiler hazırlandığı tarih itibari ile mevcut piyasa koşulları ve güvenilirliğine inanılan kaynaklardan elde edilerek derlenmiştir. Fintables Bilişim Teknolojileri A.Ş. tarafından genel bilgilendirme amacı ile hazırlanmıştır. Sunulan bilgilerin doğruluğu ve bunların yatırım kararlarına uygunluğu tarafımızca garanti edilmemektedir. Bu bilgiler belli bir getirinin sağlanmasına yönelik olarak verilmemektedir. Alım satım kararını destekleyebilecek yeterli bilgiler burada bulunmayabilir. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Herhangi bir yatırım aracının alım-satım önerisi ya da getiri vaadi olarak yorumlanmamalıdır. Bu görüşler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Bu nedenle bu sayfalarda yer alan bilgilerdeki hatalardan, eksikliklerden ya da bu bilgilere dayanılarak yapılan işlemlerden, yorum ve bilgilerin kullanılmasından doğacak her türlü maddi/manevi zararlardan ve her ne şekilde olursa olsun üçüncü kişilerin uğrayabileceği her türlü doğrudan ve/veya dolaylı zararlardan dolayı Fintables Bilişim Teknolojileri A.Ş. ile bağlı kuruluşları, çalışanları, yöneticileri ve ortakları sorumlu tutulamaz. Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir.